

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Nr. 4454 Bis.

Notificare oficială.

Pentru ca cu începutul anului școlar proximo să se poată observa cu strictețe dispozițiunile din regulamentul seminarial în toate direcțiunile, prin aceasta se aduc la cunoștința publică următoarele:

Primirea în seminarium o face consistoriul archidieceșan și anume pentru secțiunea teologică senatul bisericesc, pentru cea pedagogică senatul școlar (Ș. 29. Reg. semin.).

Tinerii, cari aspiră a fi primiți în vre-o acțiune a seminarului, au să-și prezinte consistoriului archidieceșan suplicile instruite în regulă cel mult până la 1 August st. v. având cei primiți în secțiunea teologică a se prezenta în persoană la 28 August pentru examinarea înțelegății lor spirituale și corporale cu întrevinerea medicului seminarial, ér cei primiți în secțiunea pedagogică la 1 Septembrie st. v. spre a se înmatricula (Ș. 31. Reg. semin.).

În secțiunea teologică se primesc în prima linie tineri, cari au absolvat 8 clase gimnasiale ori reale cu succes bun.

Încât numărul de 90 nu ar fi acoperit prin elevi cu pregătire normală de 8 clase, se pot primi și tineri cu pregătire de 7 sau 6 clase gimnasiale ori reale absolvate în regulă; de asemenea se pot primi în cele din urmă și tineri cu pregătire de 4 clase gimnasiale ori reale, dacă aceștia au și absolutoriul din secțiunea pedagogică (Ș. 33. Reg. semin.).

În secțiunea pedagogică se primesc tineri, cari au împlinit 15 ani ai etății, și au absolvat 4 clase gimnasiale, reale ori civile.

Nefind complet numărul normal, se pot primi elevi și cu pregătiri mai puțin, dacă supuși unui examen special de primire se vor afla apți pentru secțiunea pedagogică (Ș. 33. Regul. semin.).

Pentru primire în general se recere, ca aspiranții se accludă la suplica

scrisă cu mâna proprie, pe lângă o descriere scurtă a vieții, următoarele documente în original:

- carte de botez;
- testimoniu de școală;
- atestat medical despre starea sănătății, și anume: că nu are nici un defect spiritual sau corporal (Ș. 34. Reg. semin.).

Din ședința consistoriului archidieceșan din Sibiu ținută la 9 Iuliu 1896.

Consistoriul archidieceșan.

MUNCACIU.

Duminecă în 19 l. c. s'a pus pétra fundamentală la al doilea monument millenar în fortăreța din Muncaci care astăzi este temniță.

Muncaciul este pasul prin care după „Anonimus” au intrat triburile magiare înainte de asta cu circa 1000 de ani în Ungaria.

Festivitățile s'au început cu misă în cort și s'a terminat cu banchet și cu concert.

Misa o a celebrat episcopul gr. cat. rutén Firczák în limba rusescă, răspunsurile s'au cântat rusește și ungurește.

Cuvântul de înăugurare l'a rostit ministrul de justiție Erdély, ér între aranjării concertului erau și ofițeri de ai armatei comune cu cocarde tricolor magiar pe pept.

De „Gott erhalte” nici pomana n'a fost, ci în locul lui musica militară a cântat himnul lui Kőlcsey atât sub durată vorbirii lui Erdély, cât și la banchet când s'a toastat pentru Regele. Peste tot banda militară a cântat numai arii magiare, ér Locotenentele-Mareșal Cronenwald când în numele armatei comune a dat cu ciocanul în pétra fundamentală a exclamat „Éljen a magyar”.

Publicul, afară de cei oficioși din Bpeșta și din comitatele străine, a fost aproape întreg ruteni, ceea ce diarele constată cu mare satisfacție.

Cuvântarea lui Erdély ca și cea alui Darányi dela Pusztaszer este plină

de frase patriotice, menite a produce efect în străinătate și a nu fi observate acasă.

Și Erdély dă expresiune imensei norociri, că Maiestatea Sa dimpreună cu Casa domnitore din inimă se însufleșesc cu Magiarii, e bătător la ochi însă, că de repetite ori cere fidelitate către Tron, ca și cum chiar rutenii ar avé mai mare trebuință de această admonițiune.

Vorbesce de repetite-ori și de naționalități, de înțelepciunea cu care au susținut magiarii acest stat o mie de ani, și de învătăturile ce au se tragă din trecut pentru viitor.

Reproducem câte-va pasaje din acea cuvântare:

„Cu serbările, cu monumentele noastre ne imaginăm și ne facem vizibile momentele cele mai înălțătoare din istoria de o mie de ani a Ungariei. Ne îndreptăm atențiunea asupra virtuților și greșelilor, ca din evenimentele trecutului să-și poată trage fie-care învățătură pentru viitor”.

„Să învățăm și se plantăm în inima noastră și în inima și conștiința copiilor și succesorilor nostri celor mai îndepărtați, că conțelegerea, iubirea de patrie neinteresată, respectarea legilor (bună-ora a legii „pentru egala îndreptățire a naționalităților. Red.) toleranța religioasă și națională, și mai pre sus de toate fidelitatea către Rege și constituție, sunt arcanele, care ne-au ținut pe noi glorioși o mie de ani pe acest pământ, între atâtea nenorociri și față cu atâtea inimi”.

„Să învățăm din trecut, cum se lucrăm în viitor”.

„Am ridicat un stîlp pe crăsta fortăreței din Muncaci”.

„Ce scop are acesta? Ce va însemna acesta?”

„Nainte de o mie de ani, dădă chiar astăzi e ziua, când o mână de oameni, veniți din mari, foarte mari îndepărtări, au trecut chiar pe aci”.

„Din ceta întunecată a legendelor și a miturilor, ca un vifor sgduitor, a năvălit înainte magiarul cuceritor, întemeietor de patrie. Eroi au fost, cuceritori de patrie, apărători de patrie, luptă de eroi au luptat, pērae de sânge curgeau din toate părțile. Dar acel sânge s'a contopit și contopit la înghițit pământul Ungariei. De aci apoi toate popo-

rele de pe pământul ungar s'au constituit în frați buni în o națiune. Obiceiurile și limba pot fi diferite, dar simțul patriotic numai unul”. (Subscriem cu ambe mâinile această frasă, poftim a-o pune în lucrare, căci numai dela voi atărnă. Red.)

„Martor îmi este la această orașul Muncaci și giurul lui, unde în privința iubirii de patrie și a simțului patriotic, între magiar și rutén nu există nici o diferență. Dar tot așa a fost acesta în țera întregă. N'a fost învingător și n'a fost învins. S'au unit cu iubire și au făcut legi înțelepte. (Bună-ora „Approbatele și Compilatele” din Transilvania. Red.) Au constituit și ni-au lăsat nouă patria magiară, această glorioasă și sântă țera a libertății și egalității” (Vai de ea libertate și egalitate! Red.)

„De pe crăsta fortăreței din Muncaci va vesti acel stîlp strălucit, că în Ungaria: iubirea de patrie, de libertate și de frățietate (? Red), că fidelitatea către Rege și constituție, a prins adânci rădăcini în o mie de ani, și că pentru certele naționale și netoleranța religioasă nu este aici teren bun, doctrinele rătăcite nu pot prinde putere în virtușia de stăncă a iubirii de patrie. Va vesti că poporul magiar, pentru carele libertatea este elementul de viață și tesaurul cel mai prețios, n'a subjugat pe alții, nici odată și pe nime n'a despoiat de convingerea sa, de credința sa și de religiunea sa”. (Bună ora: legea cu „Lutheranii comburantur” din Ungaria, și constituția din Transilvania, basată pe trei națiuni și patru religiuni politice, din cadrele căreia, majoritatea cetățenilor toți românii erau eschiși și ca națiune și ca religiune, apoi vestitele „Approbate și compilate” care nu permiteau românului nici se învețe, nici măcar să se îmbrace ca alți oameni. Red.)

Am citat de ajuns, ca să dovedim și de astădată, cum se joacă guvernării nostri cu frasele în fața lumii, în scop de a îmbăta lumea cu apă rece, acasă însă nu respectăză nici măcar legile aduse de ei, dacă acelea sunt numai cât decăt favorabile pentru naționalități.

Vom mai auzi încă cinci vorbiri de acestea în cinci locuri, și anume una chiar pe „Tēpa” în Brașov, dar semne de punere în lucrare a „învățăturilor”

FOIȚA.

Asigurarea de viață.

(Urmare.)

Deslușirile inspectorului au avut bună impresiune la ascultări. Țeranii voiau acum să audă și părerea mea în această privință și eu am început:

„Pentru țeran asigurările de viață sunt importante din diferite privințe:

1. Agricultura rar face din țeran un om avut. Pentru bătrânețe și pentru urmași micile venituri foarte anevoie să păstrează de voie bună, și de aceea constrângerea (obligățiunea) contractului de asigurare pe viață și pentru țerani este de folos.

2. Averile (moșiile) țărănesci sunt adeseori prea mici pentru subsistența mai multor familii. Indată ce copii voesc să fie de sine, moșia sau se împărțesc în multe părți mici, sau se dă îngreunată cu apanagi pentru mamă sau cu întorsură în bani pentru ceilalți frați. S'a îngrijit însă părintele prin o asigurare de viață pentru el și moștenitori, atunci moșia fără de a fi neîndreptățit unul

sau altul, poate trece asupra unuia dintre copii. Este în de obște cunoscut, că copiii cari primesc asupra lor moșia dela părinți, aceia trebuie să dea la frați și surori un fel de răscumpărare numită întorsură. Acesta se face așa, că toți frații și surorile se adună și prețesc averea lăsată de părinți, prețul acesta se împarte în atâtea părți câți copii sunt și acela care ia asupra-și moșia trebuie să rescumpe pe ceilalți în bani. Mi sunt cunoscute casuri unde tinerul agricultor prin atari greutăți pe lângă cheltuelile lui mai trebuie să dea pe an 15% din valoarea moșiei ca întorsură, pe când economia lui abia îi aduce 3—4%. Prin greutățile aceste mari tinerul agricultor în scurt timp ajunge la sapă de lemn sau el în câți-va ani dă întorsură la ceilalți frați mai mult decăt este vrednică moșia cuvenită lui.

Cine se mai poate mira în casuri de aceste dacă se întâmplă nemulțămiri, cērtă și chiar bătăi în familie, și că nu se prea înalță rugăciuni la ceriu pentru sănătatea mamei sau pentru odichna sufletului tatei? Acestui inconvenient i-se poate pune capăt dacă un părinte se asigură pe viață, prin acesta el la bătrânețe are de a primi o sumă mică ore-care în bani și atunci poate preda

moșia copiilor fără greutăți, sau dacă se întâmplă o mōrte neașteptată moșia tot rămâne liberă și mama veduvă primesc suma asigurată din care poate trăi fără de a fi avasată la ajutorul copiilor. Ajutorul copiilor e bun și frumos și chiar copiii sunt datori de a îngriji de părinți, dar cu mult mai frumos și mai bine este când un purinte nu este avasat la așa ceva, eu o dic fără de a supăra pe cine-va, că vor fi și excepțiuni, dar se te ferescă Dumnezeu de ajutorul copiilor, de aceea un părinte face bine când nu dă copilului averea decăt numai dreptul de a se folosi de venitul ei cât timp trăescă părințele, că nu rar se întâmplă, că copii ușuratici cheltuesc averea și părinții se uită la ei fără de ai putea opri căci ei sunt stăpâni, ba am auzit cu urechile mele copii dicend: „Mai am doi ani și sunt maiorén, apoi se due viață, că nu mi mai poate porunci nime”. Chiar și după-ce copilul s'a întabulat pe averea primită dela părinți, se poate opri de a și-o vinde, dar numai legea o poate face, părintele nu, și când se ajunge până acolo e deja târziu. Eu dic că ori-ce părinte face cel mai mare bine atât pentru el cât și pentru familie dacă se asigură pe viață fie această asigurare pe o sumă cât de mică.

Primarul nu pare a fi contra asigurării de viață. El crede numai, că țeranul, ale cărui venituri mici atărnă dela atâtea întemplări, adeseori nu va putea fi în stare, a plăti primele la timp. El cunoșce deja un astfel de cas:

Un țeran s'a asigurat pe viață și avé să plătescă pe fie-care pătrar de an câte 25 fl. Acesta sumă a plătit-o câțiva ani regulat; când s'au întemplat ani răi, morburi în familie și mōrte între vite, nu a mai putut continua cu plata. Contractul de asigurare s'a anulat, și primele deja plătite au fost pierdute. Țeranul nu poate plăti primele de asigurare așa regulat ca un funcționar, care își primesc regulat salariul fie anul cum va fi, și prin venitul acesta sigur, el se poate obliga de mai înainte la așa ceva, și poate fi și regulat.

Observațiunilor primarului răspuns în spectorul:

„Aceste inconveniente se pot înlătura din partea țeranilor în modul următor:

1. Nime să nu se asigure preste venitul lui. Nu e de lipsă, să se asigure omul pe multe mii. Pentru un țeran și urmașii lui 500—1000 fl. este un capital destul de însemnat. Pentru suma această plătie pen-

cari le recomandă ministrii să le tragă Magiarii din trecutul „glorios“ pentru viitor, în modul indicat de ei, *nu vedem*.

Dacă ține dl ministru de justiție la sântenia cuvintelor sale și la mult bucinatul cavalierism magiar, imediat ar trebui să-și lege portofoliul de executarea legii pentru negala îndreptățirea naționalităților cel puțin în resortul său, și se facă, ca cel puțin acolo unde este vorbă de averea și viața Românului, se nu fie desprețuit și batjocorit, să aibă judecatori cât se poate din sângele său, dar la totă întempleră de aceea cari îi vorbesc și scriu limba, îl pricep când se apără, îi cunosc și respectă starea socială, obiceiurile și legea lui, și se nu-l lase de batjocură la tot felul de trași împinși, să nu-i facă judecată după spusele tălmăcilor, care adese-ori sunt haiducii și servitorii de cancelarii.

Din contră, după Darányi vine fostul secretar de stat la culte, aspirant la postul de ministru de culte și instrucțiune publică, actualul vicepreședinte al parlamentului ungar Berzeviczy și în congresul învățătorilor agitază pentru statificarea tuturor școlilor confesionale, ca cel mai eficace mijloc de a asigura domnia rasei magiare peste naționalități rectius pentru *contopirea naționalităților în rasa magiară, în mileniul viitor*.

Vom vedea dacă vom trăi ce se va mai alege și din aceste vifleemuri millenare.

Doră, doră, se vor afla și de acei bărbați de stat în Ungaria, cari vor respecta pe, de toți, fără diferență de naționalitate, adoratul nostru Rege întru atâta, ca *să țină cont și de acele dorințe ale Lui, cari privesc pe naționalitățile nemagiare*.

Causa căderii metropolitului din București.

Publicăm după „Egyetértés“ o corespondență, care aduce unele amănunte foarte interesante privitoare la căderea metropolitului primat din București. Să înțelege, pentru exactitatea celor ce se comunică în această corespondență, nu garantăm, ci lăsam totă răspunderea asupra autorului ei.

Êtă-o :

Cu afacerea metropolitului, care a crescut aproape de a produce criza de guvern în România, din cas în cas s'au ocupat și foile magiare. Isvórele însă, din cari au fost silite să scotă, precum telegramele semioficióse ale „Agenței Române“ și scrierile, pe cari foile litografate din patrie le-au comunicat mai cu seamă după informațiunile câte unui agent din partidul conservator, atât au fost de tendențioase, încât le-a fost cu neputință foilor nó-

tru un pătrar de an nu face mai mult de 3—5 fl. La încheierea contractului de asigurare trebuie să ai în vedere totdeauna starea ta, să te sfătuesci cu prieteni pricepuți și să nu te iei orbiși după vorbele agentului. Acesta își are plata lui după mărimea capitalului asigurat. El de aceea își bate capul în primul loc pentru sine însuși și caută prin fel de fel de promisiuni a urca cât se poate de sus suma asigurată. Nu arare-ori și asiguratul caută a se asigura pe o sumă mai mare numai ca să fie numit și el între ómenii cei avuți.

2. Pentru asigurare e bine a se căuta o societate reciprocă, care garantează dividende crescende, adică care urcă din an în an dividendele, ca prin așa ceva să se micșoreze în continuu contribuțiunea (prima) anuală. Precum crește anii asiguratului și precum scade cu ei puterea de a câștiga, așa scade și prima anuală. La asigurarea simplă de viață micșorează de exemplu așa o dividendă prima (contribuțiunea) unui asigurat pe 30 ani pentru capitalul asigurat de 1000 fl. dela 22 fl. 40 cr. în anul al șaselea de asigurare la 19 fl. 31 cr.

în anul al 11-lea la 16 fl. 68 cr.

„ „ „ 16-lea „ 13 „ 77 „

stre a arăta acest lucru de mare importanță fidel stărei faptice și în adevărata lui lumină. În ce stă în realitate această afacere, care bate atât de mari valuri, vom arăta publicului cetitoriu de jurnale în cele mai la vale.

Casul metropolitului Ghenadie stă în strinsă legătură cu starea clerului gr.-ort. din România. În România nu sunt astfel de plebani și plebani ca la noi. Câte biserici sunt în oraș sau în sat, atâția și preoți și funcționari sunt. Resultatul acestor referințe e, că de present în România există un adevărat proletariat de preoți, dintre cari cea mai mare parte trăiesc din cerșit și din exploatarea nesciinței și superstițiunii credincioșilor. Guvernul conservator a adus în 1893 o lege, prin care a încercat a regula starea preoților funcționători dela sate după forma cum e starea clerului greco-oriental român dela noi. Natural, pentru ca prevederea materială a preoților funcționători să fie regulată, pe baza acestei legi s'a aruncat asupra poporului și óre-care dare neînsemnată sub titlul de : dare preoțescă.

După ce darea nouă nicăiri pe lume nu e surprindere plăcută pentru publicul contribuent, Sturdza, fiind atunci în opozițiune, de o parte din tactică de partid a atacat legea privitoare la regularea stării materiale a clerului sub titlul, că se aruncă o nouă și grea dare pe popor, de altă parte pentru aceea, pentru că scia, că preoțiile pentru îmbunătățirea stării sale materiale va fi recunoscută partidului conservator, dar încă și pentru aceea, pentru-că preoțiile funcționători în condițiuni materiale regulate și bune pretutindenea în totă lumea crește acele pături ale societății, cari formeză într'adevăr baza solidă a partidelor politice conservatoare.

În biserica gr.-ort., dar mai cu seamă în România, episcopii și preste tot clerul înalt nu se institue din cercul preoției de mir, ci din rândurile monachilor (călugări.) Acestia n'au privit cu ochi buni planul guvernului prin care vrea să îmbunătățească starea preoției de mir și de aceea Sturdza a aflat în ei un bun aliat contra guvernului conservator. Metropolitul de atunci al României tocmai din cauza acestei legi a abținut dela scaunul său. Din întreg corul episcopilor guvernul n'a aflat alt spriginitoriu în această năsuință a sa, decât pe Ghenadie, episcopul dela Argeș. Astfel guvernul conservator a esoperat, ca ambele case ale parlamentului întrunite pentru alegerea primatului și sinodul pe el l'a ridicat în scaunul de metropolit al Ungro-Vlahiei.

În privința morală Ghenadie nu mult se deosebește de ceilalți membrii ai clerului înalt din România extraordinar de depravat, dar e om mai cult, mai înțelept și mai energic decât toți. Cea mai mare parte a studiilor sale teologice le-a terminat la universități protestante germane și în urma cultului sale germane a aparținut ómenilor favoriți ai regelui Carol. Sub episcopia dânsului s'a restaurat catedrala dela Argeș, carea pôte în întreaga lume e cel mai frumos monument al arhitecturii bizantine de mai târziu. A sacrificat foarte mult pentru această biserică și priceperea sa artistică și zelul său atunci i-a

în anul al 21-lea la 10 fl. 54 cr.

„ „ „ 26-lea „ 7 „ 06 „

„ „ „ 31-lea „ 3 „ 43 „

„ „ „ 35-lea „ 0 „ 51 „

și de aci încolo, în loc de plata primelor, garantează o rentă crescendă. Prin așa ceva asigurarea devine posibilă și pentru aceia, cari sunt îngrijați totdeauna, că în anii mai târzi nu vor pute avea venitele, cari le au acum.

Într'un mod înțelept și precaut asigurările de viață și-au socotit cu intențiune primele cu ceva mai mult, decât se cuvine pentru sumele asigurate ce trebuiesc plătite asiguraților. De aceea societățile au totdeauna la finea anului un câștig. Acest câștig la unele societăți se împarte între asigurați sub nume de dividende, în proporțiune cu contribuțiunea lor. Aceste societăți de asigurare se numesc „societăți reciproce“. La aceste societăți asiguratul e părtaş și conproprietar și ca atare are parte nu numai la câștig, ci are dreptul și la alegerea membrilor în consiliu de administrațiune, ba chiar de a conlucra în consiliu.

(Va urma.)

câștigat favoarea și venerațiunea Carmen Sylvei cu spirit de poet.

Ca membru al academiei împreună cu Sturdza a redactat un magazin de documente privitoriu la epoca de renaștere a României, acoperind din busunariul său cea mai mare parte a cheltuelilor împreunate că această înțreprindere literară. A fost amic cu trup și suflet alui Sturdza, cu care însă în anul 1893, căci nu numai a sprijinit politica bisericească a guvernului, ci direct a ajutat-o la învingere, s'a diferențat.

Ghenadie, ca metropolit-primat a administrat strict și cu tendențe autocratice disciplină bisericească și nu numai noua lege s'a năisut a o executa, ci a introdus și una-două inovațiuni, pe cari ceilalți episcopi nu bucurau le priveau. Afară de aceasta s'a năisut a păși și autonomia și independența bisericii față de stat, și ca capul bisericii naționale i'ar fi plăcut a se ridica și peste guvern. Ținuta această însă i'a înstrăinat partizanii dela sine, pe membrii guvernului conservator și se pôte dicea în timpul din urmă relațiunile dintre el și guvernul conservator au fost foarte reci, ba încordate chiar.

Când Sturdza a ajuns la guvern, credea, că tocmai în urma acestei receli va putea câștiga de aliat al său pe Ghenadie în contra conservatorilor și pentru aceea s'a apropiat cu vechia amicitie către el, ba încă se vedea, că a sosit și ocaziunea binevenită, că aliat cu metropolitul, să începă chiar luptă contra câtorva ómeni puternici dintre conservatori.

Există în București anume un mare institut filantropic, așa numitul Institut Brancovan, a cărui avere se urcă peste 10 milioane de franci. Supraveghierea asupra acestui institut în sensul actului fundațional a principelui Brancovan o exercită cei mai bătrâni doi membrii de partea bărbătească din familia sa și metropolitul. Familia Brancovan există ađi numai în linia laterală și astfel oficiul de supraveghiere îl exercită ađi principii Stirbey și Bibescu împreună cu metropolitul.

După ce cei doi principii petrec mai mult în străinătate, nici controla nu e așa severă și deșu astfel în anii din urmă membrii personalului de administrare *au defraudat mai mult ca o jumătate de milion*. Metropolitul a desvilit aceste defraudări și a voit a pune la cale pedepsirea celor culpabili. Ei, dar procedura strictă în urmărire sale finale ar fi compromis pe principii neatente Stirbey și Bibescu și a apără pe aceștia a fost în interesul partidului conservator. Sturdza îndemna pe Ghenadie să ducă lucrul la frângerea pâinei, pentru-că credea, că așa îi va succeda a sili pe Stirbey și Bibescu să abdică și în locul, ca unul dintre etitori se va așeza el în institut, fiindcă și el e de origine directă din Brancovani și va face și din institutul acesta institutul de întreținere pentru liberalii sei meritați, cum a făcut și din Banca națională și din mai multe institute de bani din România.

Lupta așa dară între metropolit și cei ai lui Bibescu a erupt. Foile conservative toate au luat poziție contra metropolitului, ér republicanul „Adevărul“, pe a cărui redactor principele Bibescu îl subvenționează anual cu 12,000 de franci sub titlul de rudenie, acasă direct pe metropolitul că a furat din biserica Institutului Brancovan un Babisteriu scump și că a furat și catedrala dela Argeș și în mai multe rânduri a înșelat și pe guvern până la diferite sume. Sturdza la început a sprijinit pe Ghenadie în lupta această, dar când a văzut, că Ghenadie de și e aplicat a estirpa corupțiunea din aședământul Brancovan, dar nu e aplicat a preda acest aședământ creaturilor lui Sturdza și după ce a știut și aceea, că dacă s'ar întempla, ca metropolitul să învingă în cestiunea această, autoritatea și influința atât de mult i'ar crește, încât nici prospect n'ar putea avea, ca óre când biserica se devină uneltă inconșcie în mâinile sale, nu numai că l'a lăsat în baltă, ba s'a întors și în contra lui, sperând, că după-ce și conservatorii vreau să-l trântescă, va face și un lucru poporal dacă el îl va trânti, ba încă va avea ocaziune a pune de primat al României pe Parthenie, episcopul dela Galați, pe aderentul său adict și cel mai mare dușman alui Ghenadie, carele apoi va face totul în interesul guvernului liberal, ceea ce Ghenadie a hesitat a face.

Acăsta a fost cauza adevărată a căderii metropolitului, ér cum a decurs această că-

dere și ce stare a creat în politica internă a României, această o voiu espune în epistola cea mai de aproape a mea.

Grânarele bisericesci.

E foarte binecunoscută tuturor starea miseră materială ce s'a creat preoției noastre prin introducerea nouelor legi politice-bisericesci.

Nici aceea nu e necunoscută cât sunt de lipsite bisericile noastre parochiale de fonduri bisericesci din cari să se provédă dotarea personalului bisericesc și scolar.

Tóte isvórele noastre de venite au fost până acum aproape numai aruncurile pe parochieni pentru acoperirea tuturor cheltuelilor bisericesci și școlare.

Acăsta însă a mers până acum cum a mers; dar acum a sosit timpul când din aceste venite, aruncuri în bani, nu ne mai putem acoperi multele trebuințe bisericesci și școlare, cari din an în an tot mai tare cresc și se înmulțesc.

Apoi nimic nu e mai odios pentru popor decât aruncurile în bani, căci pretotindenea numai bani și ér bani i se cere pentru tot felul de cheltueli publice, și nu i-se ia în considerare, că el e popor agricol, care nu dispune totdeauna de bani, și când dispune, nu dispune totdeauna într'o formă, ci după cum i-a fost și recolta, bună ori rea, dar pentru aceea el e silit a plăti darea și aruncurile de tot felul numai în bani. fără a i se scăde ceva din dare și aruncuri după cum i-a fost și recolta mai puțin bună ori de tot rea.

În astfel de casuri el devine în perplexitate și nu știe cum să se ajute, căci statul (aici la noi) nu-i vine întru ajutor, nici îi crează mijloce nou de venit dacă i-a înmulțit dările, nici îi împuținează dările dacă recoltele i au fost slabe.

Dar apoi unde e biserica și școla. Ceea ce n'a făcut statul pentru popor tocmai în interesul său, e datoriu să facă cel puțin biserica în interesul său și pentru ușurarea poporului.

Adevărat, că nici biseica nu pôte să-i ușureze sórtea scădându-i din contribuțiunile pentru ea, dar pôte lucra prin personalul său, ca să primască dela popor ca contribuiri pentru susținerea sa și a școlei produse dela popor, în natură, ér ea apoi să le prefacă la cas de trebuință în bani, căci și poporul, ca ori-și-cine dă bucurios din ceea ce are direct și pôte dă și mai bine.

A jertfit poporul nostru mult pentru biserică și școlă și până acum, dar acum atât de mult i s'au înmulțit cheltuelile de tot felul, încât nu mai știe de unde și din ce se mai facă bani ca să pótă da tuturor cât i se cere și cât i se ia prin execuțiuni chiar sub o sumedenie de titluri de dare și aruncuri pentru stat, pentru comitat, pentru comună și altele.

Și până aci a fost poporul nostru recunoscătoriu către biserica sa pentru multele servicii ce i le-a făcut în timpuri de tristă amintire, și și de aci înainte i va fi recunoscătoriu, numai cere să-i se ia în considerare isvórele de venit și să i se cêră din ceea ce are pentru acoperirea trebuințelor sale.

Cunoscem foarte bine cu toții starea miseră materială a poporului nostru precum și puținile lui isvóre de venit, cari aproape pretotindenea sunt numai din economia de vite, agricultură și numai în puține locuri, din comerț și industrie.

Conform acestor împrejurări, trebuie acum se se acomodeze și biserica întru acoperirea trebuințelor sale dela popor. Ér după împrejurările generale de ađi ale poporului nostru, agricol, alt mijloc mai potrivit spre scopul acesta abia ar pôte fi altul decât *înființarea de grânare bisericesci* sub ad-

ministrarea autorităților bisericesci locale sub supravegherea și controlarea autorităților superioare bisericesci.

Aflu de superflu a accentua importanța astorfel de fundațiuni pentru biserica noastră.

Acesta s'a accentuat din destul prin toate foile românești și nu odată, ci în diferite timpuri și în mai multe rânduri.

Ba s'au publicat chiar și proiecte de statute pentru înființarea și administrarea astorfel de fonduri bisericesci, unele având în vedere numai împrejurările administrative ale bisericii gr.-cat. — er altele împrejurările ambelor biserici românești gr.-or. și bisericii gr.-cat.

Nu s'a publicat însă până acum un statut ori proiect de statut pentru administrarea fondurilor de bucate avându-se în vedere organizarea bisericii noastre gr.-or. române.

Voind a corespunde acestei necesități, scriitorul acestor șire pe când eram paroh într-o comună săracă, agricolă, folosind și cele două statute (unul pentru biserica gr.-cat., altul general pentru ambele biserici române: gr.-ort. și cea gr.-cat.) am compus un statut nou, pe care sinodul parohial l'a aprobat, dar Preaveneratul Consistoriu arhiepiscopesc aflându-l prea detaiat și vast l'a reînăpăoiat spre prelucrare din nou, adecă spre prescurtare și astfel se se reînăpăointeze spre aprobare.

Urmând reînăpăoierea statului după depărtarea mea din parohie, nu știu în ce stare se află sôrtea lui în prezent.

Fiind însă de interes general și ca s'e-l pôtă folosi și alți frați preoți, îmi țin de datorință a-l publica cu puțin modificări, începând în numărul viitoriu, omicărând unele dispozițiuni, cari pôte numai în respectiva parohie ar avé înțeles.

Explicări la unii paragrafi și alte deslușiri vor urma după publicarea lui.

Accentuez, că la compunerea acestui statut am avut în vedere numai împrejurările respectivei parohii. Cine se va folosi de el, se înțelege, îl va folosi numai ca material, cum îl dau și eu publicității, și va compune un alt statut după împrejurările locale ale respectivei parohii.

În fine aflu de bine a aminti și aceea, că îl dau publicității acum în ajunul recoltei, ca cei ce se vor năsuși a înființa atari grânare bisericesci s'e-l aibă la îndemână întru administrarea acestora până își vor compune altul după împrejurările lor locale.

Noutăți.

Concert cu scop filantropic. Ministerul ces. reg. austriac de interne s'a aflat îndemnat a întreprinde colecte spre acupul de a feri de pustire mormintele celor căduți în 1866 în Bohemia.

Spre a putea trimite și de aici o sumă orecare, regimentul de infanterie Nr. 31 cu învoirea ministerului de războiu va arangia un concert, al cărui venit curat se va da reu-nunei centrale pentru conservarea monumentelor soldaților căduți.

Concertul se va da Sâmbătă în 25 l. e. în grădina „Hermann“ la mese întinse.

Începutul la orele 7½ sera. Prețul de intrare o corônă.

Sensațional. Diarul „Magyarország“ din 20 a l. e. publică următoarea șire: „A devêrul“ este informat, că cu ocaziunea vi sitei Regelui nostru la București, Valachii ardeleni aflători acolo, precum și aceia, cari pentru scopul acesta vor s'e mîergă anume în România au de gând s'e presinte domnitorului un memorandum. Pentru a împedeca acesta guvernul nu numai că se va îngrijî de o mai bună pază la graniță, ca se împedeca invasiunea Valachilor ardeleni, dar și pe ardelenii cari trăsesc în București și cari sunt suspecti fi va expulsa“.

Așa după-cum o presintă „Magyarország“ întrîgă afacerea e interesantă; mai interesant e s'e scim primadată, că adevărată e șirea adusă de numitul diar și apoi în

locul al doilea suntem curioși a sci, cari dintre Românii ardeleni, aflători în București sunt „suspecti“ și cari nu?

Nația se sporesce. Fôia oficioasă publică dintr'o singură comună din Nordul Ungariei numele alor 51 de familii, cari și-au magiarisat numele. Toți cei din nou botezați sunt dileri și lucrători de pământ. Fôia oficioasă dice, că deși ei vorbesc slovăcesce, toți au fost și mai nainte Magiari. Magiarisarea numelor au făcut-o la îndemnul bravului și patrioticului preot rom. cath. Pogonyi Bernáth întru mărirea milenului. Așa dară o comună în Nordul Ungariei, a cărei locuitori vorbesc slovăcesce, și totuși au fost Magiari. Minciună perciunată! Locuitorii au fost cu toții Slovaci lipsiți, cari vor fi fost seduși prin diferite promisiuni din partea patrioticului preot rom. cath., ca s'e și magiariseze numele. Preotul de sigur va fi remunerat pentru fapta sa de înalt patriot, că Ungurii, Slovaci vor trăi și mai departe, ca Unguri, în miserie. Etdle Beksics Gusztáv cum s'e sporesce nația, care și pe D-ta te-a adoptat, ără nu în mod natural și cinstit, după-cum D-ta cuteți a dice. S'e v'e fie de bine.

Diffiritis. În Icolul mare au obvenit în zilele acestea mai multe casuri de diffiritis, tôte sfîrșindu-se cu môrtea pacienților. Din partea comitatului s'a trimis o comisiune sanitară pentru de a lua mësuri necesare în scopul de a se împedeca lăfirea acestui morb epidemic periculos. În decurs de două zile 6 copii au trectut din môrte la vieță.

Môrte tragică. Fiul locuitorului Roșca Iuon din comuna Lupșa cu numele Savu în 4 a l. e. jucându-se prin curte s'a suit în podul cotețului unde, s'e vede ostenit fiind de multele alergături a adormit. Pe timpul cât a durmit băiatul cotețul s'a aprins, cum și din ce cauze nu se șice. Sërmanul băiat nu s'a pomenit din somn până când focul nu a început a-l arde. Părinții lui s'e înțelege lipsiau de acasă. A fost ars la cap, la mâni și picidre, în urma căror arsuri după trei zile a încetat din vieță.

Cadou regelui nostru. Un mësariu de profesiune din München, ce s'e chiamă Nicolae Rosenberg, — și despre care foile nôtres patriotice cu fală spun, că e magiar de origine, — a pregătut cinci tacuri de biliard și 'și-a propus a le dona regelui nostru. Le-a trimis prima dată la expoziția industrișilor, ăr într'o epistolă a avisat pe Mai. Sa despre darul, ce cu umilnță îl irimite Maie-stății Sale, regelui ungar. Tacurile se spune, a fi lucrate cu multă măiestrie, sunt fôrte ușore și în mâna unui carambolist expert acomodate pentru lungi serii de carambole.

Tragedie la oficiul protopopesc din Oradea-mare. Din Oradea-mare s'e șice, că în 18 c. la oficiul protopopesc și respective la locuința părintelui protopop Toma Păcală s'a întîmplat un înfiorător omor între două pîrți litigante. Petru Zurzac, locuitoriu din Oradea-mare în timpul din urmă ducea o vieță de tot destrăbălăță și excentrică, pentru ce adese-ori avea cêrtă cu nevastă-sa, ca s'e se pôtă sustinea și s'e se mai ajungă și pentru crailiceile soțului ei. Femeia ne mai putend suferi purtarea bărbatului, și mai ales că aplica chiar și bătăi brutale asupra ei, într'o dî 'și-a pachetat hainele și 'și-a părăsit bărbatul. După acesta lui Zurzac îi mergea fôrte rău, și după 3 luni s'a decis s'e mîergă s'e 'și rechieme soția; dar acesta acum s'a purtat asemenea lui amenințându-l că-l va da afară, dacă de bună voie nu o va lăsa în liniște. Zurzac s'a dus cu promisiunea, că în ziua următoare ărăși o va cerceta. Așa a și făcut. Acum însă nevasta ca s'e scape de visele bărbatului 'i-a promis, că va merge îndrêt, dacă va veni cu ea la protopopul, ca acolo s'e se împace și s'e promitea că în viitoriu va duce o vieță mai morală. Zurzac s'a învoit și a plecat la locul de împăcare. Ajungend la locuința protopopului au trebuit s'e aștepte puțin până vor put'e fi primiți la ascultare. Sub durata acestui timp de așteptare ărăși s'a ivit cêrtă între litiganti, care s'a terminat cu o detunătură de revolver. Bărbatul propuse nevastei sale ca s'e mîergă acasă fără a sta înaintea protopopului, ea se opuse și când a voit s'e plece singură, ne milosul trimise după ea un glonț. A fost

ajunsă în spate dar n'a cădut. Femeia a început a striga și a se vâietă și bărbatul s'elbătec ce nu 'și putea astâmpăra furia, slobođi al doilea glonț în soția sa rănită. Glonțul al treilea și l'a rezervat șieși, s'a nimerit bine cât el a cădut momentan la pământ. În tre acestea iasă părintele protopop și spëriat de cele petrecute la locuința sa și de vederea răniților și a sângelui ce curgea, pe lângă tôte perplexia în care a ajuns, a trimis numai decât după poliție. La bărbat s'a constatat môrtea, ăr femeia a fost transportată în spital. E sub îngrijire dar speranță de vieță nu este. — Regretabil, când trebuie s'e înregistrăm și astfelu de lucruri.

O crimă descoperită. Înainte de asta cu 5 ani s'a aflat pe hotarul comunei Kustély din apropierea Seghedinului cadavru locuitorului Vicențiu Dobrog. S'au întreprins atunci din partea forurilor civile cele mai severe urmări, dar înzadar, căci nu le a succes a pune mâna pe făptuitorii acestei crime. Acum de curênd un moșnég aflându-se pe patul morții a făcut arătare la gendarmeria despre omorul s'evêșit înainte de asta cu 5 ani, numind de autor al crimei pe judele comunal Sima Petruțiu. După mărțurisirile bêtărânului lucrul s'a întemplat astfel: Judele comunal Sima Petruțiu, care trăia în dușmănie cu Dobrog, în 28 Decembre 1891 l'a înșelat pe acest din urmă prin Vas. Corcia în casa lui I. Malete unde l'au omorît. Cadavruul cusut într'un sac, în dimineța următoare a fost transportat cu o trăsura la un loc mai îndepărtat al hotarului, unde apoi l'au aruncat într'un șanț.

Bêtărânul, cu numele Petru Rughia, care de cinci ani purta pe sufletul s'eu acesta chinătoare taină mergea din întemplantare cu gînerile s'eu tocmai în partea aceea a locului unde judele aruncase cadavruul. Judele, care era cu pușca în mână amenință cu môrte pe ambii dacă vor cuteza a face numai un paș încă într'acolo sau dacă vor spune o singură vorbă despre cele-ce au v'êțut. Bêtărânul, om s'erae, s'a temut de judele criminal și a tăcut până în ora morții; atunci însă știind, că nu va mai fi judecat de judele comunal, ci de judecăturiul suprem 'și-a ușurat sufletul de p'ecatul, ce de atata timp îl purta pe sufletul seu. Judele dimpreună cu complicită s'ei au fost la moment deținuți.

Bibliografie.

A apărut:

A XII-a Programă a Institutului ped. teol. al arhiepiscopiei ortodoxe române din Transilvania în Sibiu pe anul școlar 1895/6 publicată de Dr. Remus Roșca, profesor și director.

Cuprinsul:

1. Momentele etice din cuvîntarea lui Iisus Christos de pe munte, de profesorul Dr. Ioan Stroia.

2. Sciri școlare și cronica institutului. Sibiu, tipariul tipografiei arhiepiscopice, 1896.

Afară de elaboratul dlui profesor Dr. I. Stroia, scris cu multă diligință, revelăm din cuprinsul acestei programe următoarele date:

La seminariul nostru „Andreian“ din Sibiu au fungat în anul acesta cu directorul provisor cu tot 7 profesori ordinari definitivi, 2 extraordinari definitivi, 1 medic și un econom seminarial.

Elevi înmatriculați au fost cu totul 174, anume: în secțiunea teologică ordinari 66 (Curs. I. 23; II. 17. și III. 26); extraordinari 5; În secțiunea pedagogică cu totul 103 (Curs. I. 48, II. 30, și III. 25).

La finea anului școlar au rēmas: În secțiunea teol. ordinari 64, estraordinari 5, ăr în secțiunea pedagogică 96., cu totul 165.

După cele 35 de protopresbiterate numărul elevilor varieză între 1 și 12. Nici un elev n'a fost în seminarium în anul acesta din protopresbiteratele Hațeg și Ilea precum nici din afară de arhiepiscopie.

Contingentul cel mai mare al elevilor în ambe secțiunile îl dau elevii a căror părinți după pozițiunea lor socială sunt economi.

Urcarea numai cu unul a numărului elevilor din secțiunea teologică față de anul școlar 1894/5 se esplică cu decăderea stării materiale a preoților în urma nouelor legi politice bisericesci, ăr crescerea numărului elevilor din secțiunea pedagogică se esplică cu ameliorarea stării materiale a învêțatorilor prin nouele legi școlare.

Acēsta contribuie în mare parte și la aceea, că contingentul cel mai mare al elevilor îl dau fii de economi și nu cei de preoți și învêțatori.

Biblioteca seminarială în folosirea profesorilor numără 538 opuri în 919 volume.

Starea bibliotecii și a averei societății de lectură a elevilor s'a putut vedea din raportul comitetului aceleia publicat în numerii ultimi ai diarului nostru.

Toți elevii institutului, afară de un cleric estraordinariu, au fost învânați în edificiul seminarial și provêțuți cu cele necesare afară de îmbrăcăminte și spălatul schimburilor contribuind și ei la întreținere fie-care cu o taxă anuală de câte 100 fl.

Afară de acēsta 28 de elevi din secțiunea pedagogică au avut stipendii de câte 60 fl. solvind astfel în taxa seminarială numai 40 fl., ăr 1 cleric a avut un stipendiu de 30 fl.

Din cronica institutului publicăm următoarele:

Încă îndată după încheierea anului școlar 1894/5, directorul seminarial Ioan Hannia, carele ca profesor și director a prestat bisericii bune servii, aprôpe 50 de ani, din cauza vârstei înaintate și-a cerut punerea în stare de odichnă, ceea ce i s'a și în-cuviințat și P. V. Consistoriu a denu-mit de director seminariului provisoriu pe profesorul Dr. Remus Roșca, carele și-a și început activitatea la începutul anului școlar espirat.

Pentru postul de profesor devenit vacant s'a denumit ca profesor provisoriu profesorul suplent Dr. Vasile Saftu, ăr profesorii Dr. D. P. Barcian și D. Comșa deținuți în prinsore de stat, fiind agrafați și-au reînceput activitatea și astfel statul personal profesoral a devenit complet.

Prelegerile s'au început la 11 Septembrie v. a. tr. ăr inaugurarea festivă a anului școlar s'a făcut la 14 Septembrie. Tot cu acēsta ocaziune și-a luat adio dela corpul profesoral și dela elevi și directorul retras în pensiu-ne Ioan Hannia. Anul școlar s'a încheat solemn la 29 Iunie a. c.

În anul acesta s'a elaborat din partea corpului profesoral un nou plan de învêțământ pentru secțiunea pedagogică pe basa planului de învêțământ dela pedagogiile de stat și cu considerare la referințele institutului nostru. Tot așa s'a regulat și facerea examenelor de cualificațiune învêțătorești, și cele private de pe cursurile pedagogice.

În decursul anului școlar institutul a fost cercetat din partea Magn. Sale dlui inspector reg. de școle al comit. Sibiului Emil de Trauschenfels, carele a esistat și la prelegerile din limba magiară.

Starea disciplinei, starea morală, starea sanitară și alimentarea a fost normală.

În anul acesta, elevii institutului au făcut sub conducerea corpului profesoral și o excursiune în comuna Sadu pentru cercetarea stabilimentului de electricitate, ce e în lucrare.

La finea Programei se dau unele informațiuni privitoare la primirea elevilor în anul viitor școlar.

Preste tot progresul institutului a fost normal și sperăm, că pe viitor și partea economică va fi normală, mai corespundătoare, avênd în vedere nouele edificări, ce tocmai sunt în decurgere.

Loterie.

Mercuri, în 22 Iuliu n. 1896.

Sibiu: 52 72 67 20 73

Nr. 143/896

[70] 1—3

CONCURS.

Posturile învățătoresci dela scôtele mai jos însemnate din protopresbiteratul Orăștiei, sunt vacante și pentru îndeplinirea lor se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Rom.”

1. Romos, postul al doilea cu salariu anual de 300 fl. v. a. cuartir în edificiul scôlei, lemne de foc 4 orgii.

2. Romoșel, postul al doilea cu salariu anual de 300 fl. v. a. cuartir în edificiul scôlei, lemne suficiente de foc.

3. Sibot, postul al doilea cu salariu anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemne de foc.

4. Șibișel, cu salariu anual de 300 fl. cuartir în edificiul scôlei lemne de foc.

5. Pișchinți, salariu de 300 fl. v. a. cuartir închiriat până la edificarea scôlei, lemne de foc.

Salarele la posturile de sub 1—4 se dau regulat din cassa bisericeii, la cel de sub 5 din repartitie.

Doritorii de a reflecta la vr'unul din acestea posturi, au să-și înainteze petițiunile instruite conform normelor din vigôre la oficiul protopresbiterat în termenul deschis și în interesul petenților este, ca să se prezenteze în comune în vr'o Duminecă ori sârbătoare pentru de a-și arăta desteritatea în cântări.

Orăștie, 16 Iunie 189

Oficiul protopresbiterat al Orăștiei, în conțelegere cu comitetele parochiali.

Nicolau Ivan,
adm. prot.

Nr. 325/896

[71] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători din comunele mai jos însemnate se deschide prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

1. Cunța, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl., și 20 fl. bani de cuartir.

2. Reci, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl., cuartir natural în edificiul scôlei, un stângin de lemne de foc, precum și o sôrte de lemne dela comuna politică.

3. Tâu, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl., cu cuartir liber în edificiul scôlei, grădină și 10 fl. bani pentru lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne cererile de concurs în termenul fixat subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Dela concurenți se cere, a să prezenta în o Duminecă sau sârbătoare la biserică pentru a-și arăta desteritatea în cântări.

Mercurea, la 19 Iunie 1896. Oficiul protopresbiterat greco-oriental al Mercurei, în conțelegere cu respectivele comitete parochiale concernente.

I. Droc,
prot.

Nr. 122/896

[69] 2—3

CONCURS.

La scôtele medii române gr.-or. și la scôtele comerciale și reale române gr.-or. din Brașov sunt a se ocupa următoarele posturi vacante de profesori.

1. Un post de profesor ordinar la gimnasiu cu calificățiune specială pentru *filologia modernă* (germăna, magiara și romăna.)

2. Un post de profesor ordinar la gimnasiu cu calificățiune specială pentru *limba latină și elină.*

La scôtele comerciale și reale următoarele posturi:

3. Un post de profesor ordinar cu calificățiunea specială pentru *limba română și germăna.*

4. Un post de profesor suplent cu calificățiunea specială pentru *geografie și istorie.*

5. Un post de profesor suplent cu calificățiune specială pentru *mate-matică și fizică.*

6. Un post de profesor extraordinar pentru *musica vocală* împreunat cu conducerea *corului vocal bisericesc dela biserică română gr.-or. dela Sântul Nicolae din Brașov, suburbiul Schein.*

Pentru ocuparea acestor posturi se scrie concurs cu termenul până la 1 August st. v. 1896.

Concurenții vor adresa subscrisei Eforii scolare petițiunile lor instruite cu documentele:

a) că sunt români de religiunea gr.-orientală;

b) că au purtare bună atât în privința moralității cât și în relațiunile civile;

c) că sunt de constituțiune fizică firmă și deplin sănătoși.

Concurenții la posturile de sub 1, 2 și 3 vor documenta:

d) că au terminat cursul universitar de 8 semestre și au depus cu succes conform articolului de lege XXX din 1883 examenul fundamental și special din obiectele lor de specialitate.

Preferiți vor fi cei cu calificățiunea completă. Concurenții la posturile de sub Nr. 4 și 5 vor documenta:

e) că au terminat cursul universitar de 8 semestre și au depus cu succes examenul fundamental profesoral în patrie.

Concurenții la postul de sub Nr. 6 vor documenta:

f) că au absolvat vre-un conservator sau că posed cunoscințe temeinice de musica vocală.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Pentru posturile de profesor ordinar în timpul serviciului provisor (prevădut în §. 30 al legii de instrucțiune din 1883) salariu anual de 900 fl., ér începând dela ocuparea definitivă a postului de profesor ordinar salariu anual de 1200 fl. cinci cuincuenalii de câte 100 fl. și relut de cuartir 200 fl. și drept de pensiune;

2. Pentru posturile de profesori suplenti salariu anual de 800 fl., fără alte emolumente;

3. Pentru postul de profesor extraordinar în timpul serviciului provisoriu salariu anual de 600 fl. ér începând dela ocuparea definitivă a acestui post salariu anual 800 fl. cinci cuincuenalii de câte 80 fl. și relut de cuartir 150 fl. și drept de pensiune, ér ca dirigent al corului vocal bisericesc dela biserică Sf. Nicolae salariu anual de 600 fl. și 50 fl. pentru note.

Concurenții la toate aceste posturi vor declara în petițiunile lor, că se vor supune legilor noastre bisericesci și scolare precum și normativelor și regulamentelor ce sunt în vigôre.

Brașov, 24 Iunie 1896 st. v.

Eforia scôlelor centrale
române gr.-orientale.

Nr. 112/896.

[64] 3—3

CONCURS.

După-ce Venerabilul consistoriu prin ordonanța Nr. 2370 Bis. ex 12 l. c. a cassat alegerea sâvârșită la 22 Ianuarie 1895 pentru întregirea postului al treilea de paroch devenit vacant la parochia de clasa primă a bisericeii Sf. Nicolae din Brașov-Schein, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în fôia archidieceșană „Telegraful Român.”

Concurenții la această parochie au să producă următoarele documente conform §. 15, lit. a) a Regulamentului pentru parochii, din 13/25 Octobrie 1878 și anume:

1. Că sunt Români de religiunea greco-orientală.

2. Că au purtare morală bună.

3. Că au absolvat o scôla medie și au făcut examenul de maturitate cu succes bun.

4. Că au absolvat cu succes bun cursul teologic la vre-un institut român gr.-or. din metropolia noastră.

5. Că au făcut examenul de calificățiune preoțescă cu calcul distins.

6. Atestat de sănătate.

7. Alte documente eventuale despre aplicațiunea din timpul din urmă, sau eventuale absolutorii și atestate obținute despre absolvarea vre-unei facultăți universitare sau academice, care le va da preferință.

Emolumentele sunt:

a) Salar fundamental anual: fiind parochul ales numai absolvent de scôle medii și cursul teologic de trei ani suma de 800 fl. v. a.; dacă însă parochul ales va mai fi absolvat și vre-o universitate ori academie, salariul va fi 1200 fl. v. a.;

b) Cinci cuincuenale de câte 10% din salariul fundamental;

c) Cuartir natural, érá până la predarea lui bani de cuartir 150 fl. pe an;

d) Venitele stolare îndatinate;

e) Drept de pensiune conform statutelor existente pentru parochii nostrii.

Concurenții sunt datori până la expirarea termenului de concurs a să prezenta în biserică, a cânta și a ține predică de probă.

Suplicele se vor așterne în termenul fixat Rever. domn Ioan Petric, protopresbiter local, însoțite de un Revers, prin care se declară, că parochul ales se va supune și conforma întru toate datinilor, obiceiurilor și instrucțiunilor prezente și viitoare ale bisericeii noastre.

Brașov, din ședința comitetului parochial al bisericeii Sf. Nicolae, ținută la 21 Iunie 1896 st. v.

David Almășan, Arseniu Vlaicu,
președinte. secretari.

În conțelegere cu subscrisul:

Ioan Petric m. p.,
protopresbiter.

Nr. 29/896. Com. par.

[68] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului al 3-lea și al 4-lea de învățătoriu la scôla gr.-orientală din Poplaca, se deschide prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu fie-care din acestea două posturi sunt:

1. Salariu anual de 300 fl. v. a.

2. Relut de locuință cu 15 fl. v. a. și

3. Relut de lemne cu 25 fl. v. a. și se solvesc din casa bisericeii în rate cuartale anticipative.

Concurenții vor fi datori a dovedi înainte de alegere destoinicia lor în cântări și tipic, având un învățătoriu ales obligământul de a cânta cu tinerimea scolară în cor la fie-care liturgie, ér concursele, instruite conform legilor din vigôre, au de a le înainta oficiului ppresbiterat gr.-or. din Sibiu.

Purtarea agendelor direcțiunei scolare, (remunerată special cu 50 fl.) precum și instrucțiunea în scôla de repetițiune și în cea de pomărit, ca și cântarea în cele 2 străni bisericesci se va împărți prin comitetul parochial în conțelegere cu corpul didactic — la începutul anului scolaric — între toți 4 învățătorii.

Din ședința comitetului parochial gr.-or. din Poplaca, ținută în 19 Maiu 1896.

Președinte:
Aureliu Milea,
notariu com.

Nr. 593/896.

Cu scirea și consimțământul subscrisului.
Sibiu, 5/17 Iuliu 1896.

Ioan Papiu,
protopresb.

Nr. 284 Scol.

[65] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela scôtele confesionale greco-orientale din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român.”

1. Petrifalău, cu salariu de 300 fl. cuartir și grădină.

2. Căcova, cu salariu de 300 fl. și adevă 60 fl. din cassa comunală, 140 fl. din repartitiune, și 100 fl. ajutoriu dela stat și cuartir.

3. Berghin, cu salariu de 300 fl. și adevă 196 fl. în bani, și 104 în naturalii (dela 131 familii câte o ferdăla de cucuruz sfârmit) cuartir și grădină.

4. Șugag, cu salariu anual de 300 fl. care se solvesc în rate lunare anticipative din cassa bisericeii, cuartir liber, 10 fl. pentru grădină și 10 fl. pentru lemne de încălțit.

5. Ohaba, două posturi, cu salariu de 300 fl.; cuartir și grădină și câte 1 stângin de lemne de încălțit;

6. Pianul de jos, două posturi, fie-care cu salariu anual de 300 fl. ce se solvesc în rate treilunare anticipative din cassa bisericeii, cuartir în edificiul scôlei și lemnele trebuincioșe.

7. Pianul de sus, cu salariu anual de 300 fl. ce se solvesc în rate lunare anticipative din cassa bisericeii, cuartir și grădină.

8. Răchita, cu salariu anual de 300 fl. din alodiul comunal și cuartir.

9. Deal, un post de adjunct de învățător cu salariu anual de 200 fl. cuartir și grădină.

Aceia, cari vor fi aleși la posturile acestea învățătoresci sunt îndatorați a ține Dumineca și sârbătorea strănă în biserică și a cânta cu copii la sânta liturgie.

Petenții au a-și înainta cererile concursuale, instruite conform normelor din vigôre, până la termenul sus-indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Sebeș, 28 Maiu 1896.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective. Oficiul protopresbiterat al Sebeșului.

Sergiu Medean,
adm. prot.

[66]

2—3

CONCURS.

Pentru întregirea alor două posturi învățătoresci la scôla elementară gr.-or. din Sebeșul sășesc se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român.”

Salariul împreunat cu fie-care dintre posturile acestea este 400 fl. și cuincuenalele legale.

Salariul, în cari sunt computeate și cuartirul și grădina, se solvesc în rate lunare anticipative din cassa bisericeii.

Cei cari vor fi aleși, sunt datori a ține Dumineca și sârbătorea strănă în biserică și a cânta cu copii la s. liturgie.

Cei cu cunoscințe musicale vor fi preferiți.

Doritorii de a ocupa posturile acestea sunt poftiți a să prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sârbătore în biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic, și au a-și înainta cererile concursuale instruite conform normelor din vigôre, până la termenul susindicat subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Sebeș, 7 Iunie, 1896.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiterat al Sebeșului.

Sergiu Medean,
adm. prot.